

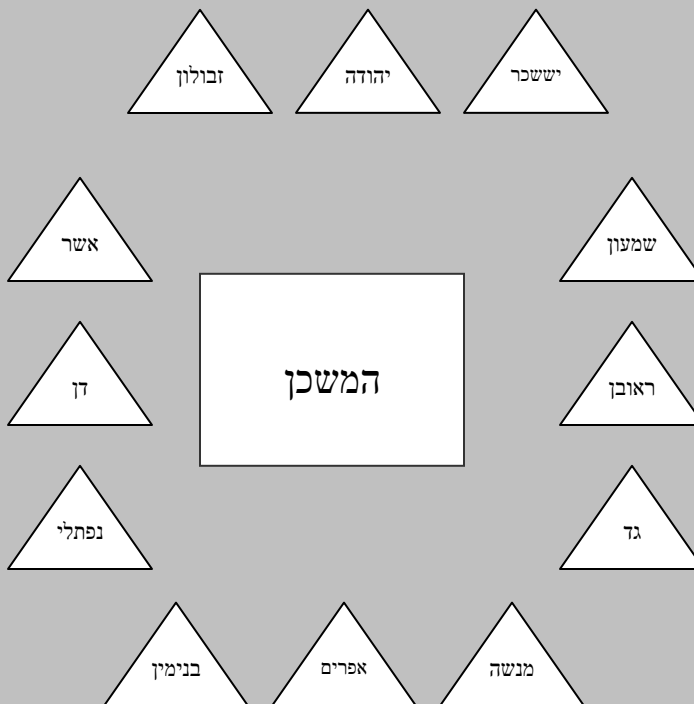

פרשת במדבר

נושא השבוע: סדר וארגון

נושא השבוע

מחנה ישראל במדבר אורגן בצורת מרובע כמתואר בתרשים. בסדר זה נעו ובסדר זה חנו.

מה בפרשה

- **מפקד השבטים וחנייתם** – בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים נערך מפקד שבו נמנו כל הגברים מבן עשרים ומעלה חוץ משבט לוי. אחרי צו המפקד וציון מבצעיו - משה אהרן ונשיאי השבטים, מובא מספר הפקודים בכל שבט.
- **מפקד הלוויים** – חלוקת התפקידים ביניהם לפירוק המשכן ולהקמתו והחלפת הבכורים בלוויים.

נושאים לשיחה

ניתן לפתוח בשאלה, מי מהילדים אוהב לסדר את החדר ומי שונא לסדר ומדוע. כמובן שהשאלה הבאה היא, מה מעניקים **הסדר והארגון** לחיינו. ניתן לדבר על סדר בחדר, סדר יום קבוע – מהקימה ועד השינה, מקומות קבועים בכיתה, לבוש מסודר וכד'... **ניתן להדגיש** את הבטחון שהסדר מעניק לנו, כשאר הכל ברור מראש ומוכר. הסדר מקנה לנו הרגלים חשובים וכושר התמדה. מעבר לכך, מקום מסודר נותן למבקר בו הרגשה נעימה ושלווה, כלומר, מחזק את הסדר הפנימי. ניתן לשאול מה קורה כ**שמעויעוים** את הסדר? (למשל, כשהמורה מחליפה מקומות בכיתה). **ניתן לדבר** על דרכים להתארגנות, למשל, רשימת משימות על פתק לעמידה במטלות, הנחת חפצים במקום קבוע, תכנון סדר יום ועוד. בהזדמנות זו כדאי לרתום את הילדים למשימות ארגון וסדר בכיתה.

מ

המדרש מפרט את סימנו של כל שבט, כפי שהחל להתקבל בתקופות מאוחרות, ואשר מקובל עד ימינו כ**סמלי השבטים**. במדרש המקורי מפורט גם הטעם לכל סימן. הסימנים מבוססים ברובם על ברכת יעקב לבניו (בראשית, פרק מ"ט): ראובן – על שום ה**זודאים** שהביא לרחל כדי שאמו, לאה, תוכל להחליפה במיטת אביו, המאורע עצמו מוזכר בברכת יעקב. כך גם עם שמעון, שאת אנשי ה**עיר שכס** הרג יחד עם לוי לאחר מעשה דינה. יהודה, יששכר, בנימין, דן ונפתלי – מסומלים ב**בעלי החיים** המופיעים בברכת יעקב. סמלו של זבולון הוא מדרש של תרגום אונקלוס על דברי לאה, כאשר "זבול" פירושו הוא "בית". אפרים ומנשה שאינם מוזכרים בברכות, נלקחו מרמזים בברכת משה ליוסף (דברים ל"ג). "בכור **שורו** הדר לוי" – בכורו הוא אפרים, ו"קרני **ראם** קרניו" – מפרשים על מנשה. גד - גם כן מוזכר בברכת יעקב שיהיה ל**גזוד**, ואשר – מוזכר הן בברכת יעקב והן בברכת משה כקשור לשמן, כלומר **שמן זית**. לסמלו של לוי אין אזכור כיוון שלא היה במחנה עם שאר השבטים אלא למשפחותיו סביב למשכן. כיום מקובל לסמלו ב**חושן**, הוא סמל הכהונה הגדולה.

ד

ר

ש

כדאי להסביר את הסיבות לסמלים, ואת הצורך בסימון שבט בעת החניה במדבר (כדי שכל אחד ידע למצוא את מקומו).

פעילות נוספת

ניתן לארגן פעילות שמטרתה להמחיש את משמעות ה**סדר** בחיינו ובסביבה המוכרת לנו. זאת, דוקא ע"י **ערעור הסדר** - בעזרת שינוי או מהפכה בכיתה. ניתן לעשות זאת מראש, לפני כניסת הילדים לכיתה; להפוך את השולחנות או לשנות את סדרם, להעמיד כסאות על השולחנות, להזיז את שולחן המורה למקום חדש וכל שינוי אחר. דרך אחרת היא לעשות זאת יחד עם התלמידים. לאחר מכן, לבקש מהם להתיישב במקום שנוח להם. ניתן לדבר על ה**תחושות** שהיו להם כשנכנסו לכיתה, האם השינוי הוא נעים? מוזר? מבהיל? האם הם אוהבים שיש להם **מקום קבוע** או שהיו רוצים לשנות בכל יום? האם כשנכנסו מיד סדרו להם את מקומם מחדש? מה יותר קל – לסדר או "לבלגן"? כיצד הם מנהלים את **חדרם בבית**? מי מסדר? מתי? האם היו רוצים לשנות את צורת הישיבה ועיצוב הכיתה?